

Nancy Burström, fotograf, Umeå

Född: 1890-04-10 Umeå

Död: 1971-01-05 Umeå

BILD saknas

Ur Hellstrand, L. *Bilder från dödsbädden – En kontextualisering och funktionsstudie av två postuma barnporträtt*. Södertörns högskola | Kandidatuppsats 7,5 hp Konstvetenskap C | Höstterminen 2012.

”Den knappa information som finns om Nancy Burström liv har hämtats ur en artikel från tidningen Västerbotten nr I från 1982.

Berättelsen om hennes historia har baserats på redaktör Bertil Ohlssons bevarade anteckningar, nerskrivna i februari 1962 under ett samtal med Burström själv. Om uppgifterna har bekräftats stämma eller inte, framgår inte av texten. Det är väsentligt att ha detta i åtanke.

Nancy Burström levde mellan åren 1890-1971. Hon flyttade 1905 som 15-åring till Umeå och började där arbeta som assistent åt Fru Hilda Burström på Lundmarks Atelier. Det var också där Nancy Burström lärde sig att hantera och framkalla fotografier. Idag återstår ett sjuttiotal av hennes bilder och samtliga av dessa går att finna i Västerbottens museums arkiv, där de har funnits sedan 1962. Detta var en inte helt ovanlig karriär bland de fotografer som var verksamma under 1900-talets början. Man arbetade till en början som assistent, lärde sig hantera mediet och skaffade därefter en egen yrkesmässig karriär inom området. Burström arbetade främst med privatpersoner och porträtt är därför vanligt förekommande som motiv i hennes fotografier.

Ur Sundin, B. (1982)

Nancy Burström

Född 10/4 1890, död i januari 1971. Gift med skidfabrikör K A G Svensson 1938. Kom 1905 till »Lundmarks Atelier» som elev. Ca 70 glasplåtar finns förvarade på läns museet. (Se även särskild artikel i detta häfte).

Referenser:

Hellstrand, L. *Bilder från dödsbädden – En kontextualisering och funktionsstudie av två postuma barnporträtt*. Södertörns högskola | Kandidatuppsats 7,5 hp Konstvetenskap C . <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:600976/FULLTEXT01.pdf>

Sundin, B. (1982) Kvinnliga fotografer i Västerbotten. Västerbotten nr 1982/I. http://www.vbm.se/assets/files/Pdf/Vbn_history_69f/1982_I.pdf

Olsson, Bertil (1982) Fotograf Nancy Burström. I *Västerbotten* (Umeå. 1920). - 0346-4938. ; 1982:I, s. 57-59 : ill.

Följande text är hämtad ur Västerbotten nr 1982/1, s. 56-59. Författare är Bertil Olsson.

Fotograf Nancy Burström, Umeå

Bertil Olsson

Av umefotografen Nancy Burströms en gång stora negativarkiv återstår i dag endast ett sjuttioal glasplåtar, som förvaras i läns museet. En del av dessa har kommit museet tillhanda genom redaktör Bertil Olsson. Glasplåtarna tillvaratogs av verkmästare Gottfrid Lundmark då fastigheten Rådhusplanaden 2, dåvarande Centrum Livs, revs i februari 1962.

De övriga glasplåtarna i museets arkiv räddades på soptippen 1961 av dåvarande landsantikvarien Gunnar Westin, som hade fått kännedom om att Nancy Burströms negativ hade körts bort när hennes ateljé köptes upp för rivning.

Bertil Olsson har skrivit ned följande berättelse om Nancy Burströms verksamhet som fotograf. Anteckningarna till berättelsen gjordes under ett samtal med Nancy Burström (1890 – 1971) i februari 1962.

Nancy Burström kom 1905 som 15-åring till »Lundmarks Atelier» i Umeå. Innehavare var då fru Hilda Burström, som fram till 1916 drev firman under detta namn. Den hade etablerats 1865 av urmakare L O Lundmark, som rådde om hela det kvarter där Ahléns varuhus nu ligger. Lundmark var både urmakare och optiker.

Hilda Burström, född den 13 januari 1861, var god vän med urmakare Lundmarks döttrar och hade på den vägen kommit in i ateljéarbetet, där hon torde ha börjat omkring 1875. Dessförinnan hade hon varit verksam i Stockholm.

Hilda Burström var religiös — »allvarlig», sade hon själv. Hon var mycket ordentlig i sitt arbete och höll sina anställda hårt. Hon var »höger», och hennes syster hade varit förlovad med Umebladets redaktör Lindroth. Men Nancy Burström förordade Kuriren och brukade på skoj lägga fram den. »Nancy är socialist», sade Hilda Burström.

Dåvarande landsantikvarien Gunnar Westin (t v) försöker rädda en del av Nancy Burströms glasplåtar på soptippen. Fotot publicerat i Västerbottens Kuriren 10/7 1961.

En av Nancy Burströms skadade glasplåtar som nu finns i läns museet.

Nancy Burström fick börja med att skölja fotografier och vara passopp. Korten skulle sköljas i två timmar, och de skulle plockas i rinnande vatten från fat till fat — »korten skulle hålla i evighet».

Arbetet började kl 8. Elev och biträde hade kost och logi hos arbetsgivaren. Frukostrasten var 15 minuter. Ingen extra lov på vägen från middagen till arbetet tolererades. I så fall blev det genast sent kvällsarbete ända framåt klockan nio.

Fotofirmans stora dagar var i samband med marknaden (Barnens dag?) i början av september, och då kunde det på en dag vara 100 sittningar. En laddade kassetter, och Hilda Burström knäppte.

I arbetsrummet satt två biträden och en elev i rad. Man tog upp de våta bilderna, lade dem mellan filterpapper, klippte till dem efter »klippglas» och lade dem i hög. Nästa strök mjölkklister på de halv-

Satinermaskinen
»Exakt».

Maskin med dubbla valsar för kall- och varmsatinerering.
Ny, förbättrad konstruktion af »Ertee»-maskinen.

Priser:

Valslängd	20	25	36
Kronor	50,—	55,—	68,—

Fig. 562.

Ur Hasselblads produktkatalog 1900.

fuktiga bilderna och måttade in dem på kartong. Eleven fick sedan stryka ut bilden med handpapper och slutligen dra med tumnageln efter kanterna.

Därefter lades kartongerna på stora pappskivor över natten. Morgonen därpå »satinerades» korten genom att köras mellan valsar som i en mangel — det var ett tungt arbete.

Men innan man kom så långt som till montering av bilder var det en omständlig och tidsödande procedur.

Glasplåtarna fick man vid den här tiden färdigpreparerade från fotofirmor i Stockholm liksom kartonger etc. Men Hilda Burström talade ofta om hur bra man nu hade det; när hon började i yrket fick hon själv bereda emulsionen till plåtarna.

Plåtarna som köptes hem var i storlek 12 x 16,5 cm. Plåtarna framkallades var för sig i en skål, och hade man tagit bilder i »visitformat» skars plåtarna efter fotograferingen mitt itu med diamant.

Den framkallade plåten fernissades med zaponlack, varefter man retuscherade på fernissan.

Kontaktkopieringen skedde i dagsljus i ett särskilt utbyggt fönster, och det var ett ständigt passande. Vintertid kunde det ta 14 dagar att kopiera en plåt. Ibland kunde man ha upp till 100 plåtar samtidigt till kopiering i fönstret. Passningen skedde helt på känn.

På grund av den långa produktionstiden måste julklappsfotografier tas tidigt på hösten.

Omkring 1914 kom en väsentlig förbättring i ateljéarbetet med båggljusslamporna. Nu lade man ramarna med plåtar på en roterande skiva för kopiering.

Framkallning, fix och toning skulle blandas nytt varje dag, och detta var elevens göra. Hon skulle också bli koka vetemjölsklister.

Hilda Burström sysslade egentligen bara med ateljéfotografering, men firman utförde också konfirmandfotograferingar vid Backens kyrka. Då åkte man droska ut, med en 18 x 24-kamera och 12 plåtar, paraply, pall m m.

Nancy Burström var ganska förbehållsam beträffande sina fotograferingsuppdrag, men hon berättade om en bröllopsfotografering som speciellt hade fastnat i hennes minne. Det var när brudparet Kempff/Cederström skulle fotograferas — och tre gånger strejkade magnesiumet...

Vid den tid som Nancy Burström berättade om, hade man inte så mycket att göra med amatörfotografer, men riksbanksdirektör Regnell och rådmannen och guldsmeden Berg var skickliga amatörfotografer, som ibland anlätade firmans hjälp.

I samband med t ex examina lät man ofta göra sk sammansättningar. Personerna fotograferades var för sig, varefter materialet skickades till fotograf Sibbe Malmberg (»Nergårds-Lasse») i Stockholm, som gjorde montagen och överförde dem till glasplåtar, varefter Burströms gjorde kontaktkopior.

Familjen Waldenström. Hugo och Amalia Waldenström, Hedvig Thilers och sonen Martin. Foto Nancy Burström.

Interiör från Riksbankens lokaler. Foto Nancy Burström.

